

77. rocznica pogromu w Jedwabnem

10 lipca 1941 r. w Jedwabnem grupa polskiej ludności zamordowała z inspiracji Niemców co najmniej 340 żydowskich sąsiadów, ale niektóre dane mówią o znacznie większej liczbie osób. Większość z nich - kobiety, mężczyźni i dzieci - została po zamknięciu w stodole spalona żywcem. Do pogromów doszło też m.in. w Radziłowie i Wąsoszu.

We wtorek, 10 lipca - w 77. rocznicę pogromu w Jedwabnem kwiaty pod pomnikiem pomorodowanych Żydów w imieniu Samorządu Województwa Podlaskiego złożył Jacek Piorunek, Przewodniczący Sejmiku Woj. Podlaskiego.

Według śledztwa przeprowadzonego przed kilkunastu laty przez prokuratorów białostockiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku (w latach 2000-2003) odpowiedzialność za zbrodnię ponoszą mieszkańcy Jedwabnego, którzy mieli działać z inspiracji niemieckich żołnierzy.

Przypomnijmy, że 10 lipca 1941 roku w Jedwabnem żydowscy mieszkańcy miasteczka zostali zgromadzeni na rynku. Byli tam przez wiele godzin przetrzymywani, bici, upokarzani, a potem zapędzeni do drewnianej stodoły na obrzeżach miejscowości i tam spaleni żywcem. Bezpośrednimi sprawcami tej zbrodni byli Polacy – z Jedwabnego, ale także mieszkańcy okolicznych wsi. W miasteczku obecni byli Niemcy i to ich uznaje się za inicjatorów tej zbrodni, ale nie ma dowodów, świadectw na to, żeby ktokolwiek tego dnia zginął bezpośrednio z rąk Niemców.

Głównym źródłem wiedzy o zbrodni jest relacja Szmula Wasersztejna, Żyda z Jedwabnego, oraz akta powojennych procesów sprawców. Wasersztein w swojej relacji wymienił kilkunastu sprawców.

W ramach śledztwa prowadzonego przez IPN nie doszło do pełnej ekshumacji ofiar, odkryto zarys stodoły, jej podmurówkę. Wewnątrz odkryto jeden grób, a poza obrębem fundamentów – drugi, masowy, do którego zepchnięto spalone szczątki pozostałych ofiar.

Na podst. inf. Muzeum Historii Polski <http://muzhp.pl/pl/e/1759/pogrom-zydow-w-jedwabnem> i informacji Instytutu Pamięci Narodowej oddział w Białymstoku.

fot.: Jacques Lahitte - Praca własna, CC BY-SA 3.0,

<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=16291182>

